

Posudek na diplomovou práci Karla Hlaváčka „Sociologie a existencialismus. Otázka "smyslu" z perspektivy existencialistické sociologie“

FSV UK

Tématem diplomové práce je smysl sociologie. Autor jej promýšlí z pozice humanisticky orientovaného přístupu k společenským vědám, především ve smyslu filosofie Ericha Fromma.

Z akademického hlediska je práce přijatelná, autor náležitě odkazuje a dokládá své teze odkazy na primární i sekundární literaturu. Stylisticky je práce vyzrálá a jednotná, psaná navíc bez chyb a překlepů.

Za nejvýznamnější považuji na práci nadšení, s níž se autor pustil do vážného tématu. Osamostatnění sociologie jako vědy je opravdu provázeno vážnými otázkami týkajícími se lidské svobody, samostatnosti, hodnot, obsahu atd. Tyto otázky mohou být snadno přehlédnuty a odsunuty stranou, čímž nepochybně utrpí zejména osamostatňující se obor. Je třeba ocenit autorovu odvalu promyslet tyto otázky i vážnost, s níž je promýšlí.

K práci mám ale následující připomínky:

- Autor sice píše o sociologii, ale jako doklady svých tezí o ní nabízí především myslitele, nebo aspoň takové jejich práce (např. v případě Adorna), pohybující se na nejasném pomezí filosofie, politiky a vědy. Zásaditost vědecké samostatnosti sociologie by se možná ukázala v jiném světle, kdyby věnoval pozornost sociologickým studiím, které se zabývaly věcnými otázkami stavu a vývoje společnosti a mezilidských vztahů - ať už z pozice např. symbolického interakcionismu nebo provádění rozsáhlých empirických šetření. Takto jde v jistém ohledu o soud v nepřítomnosti obžalovaného.
- Ale ani z pohledu zpracování samotných filosofických otázek práce nepromýšlí všechno, co by mohla. Přestože se zabývá existencialismem, autor pojednává o některých důležitých představitelích tzv. existencialismu pouze z druhé ruky (např. o Heideggerovi - úvaha o jeho "humanismu" na str. 18 je velmi povrchní a matoucí, vycházející navíc sama opět pouze ze sekundární literatury) nebo pomocí nepříliš zásadních a spíše popularizačních textů (Sartre). Důkladné prostudování hlavních myšlenek tohoto směru bych přitom považoval za nezbytné pro dané téma.
- Samotné vymezení existencialistického přístupu zůstává, podle mého mínění, příliš volné (především v kapitolách 1.1. a 1.2) a otázku smyslu sociologie spíše zakrývající. Pouští do ní totiž vlivy obecně intelektuálního diskurzu, který následně vytváří zmatek.
- Autor proto zůstává na rovině obecných tezí, které jsou sice chvályhodně motivovány, ale nic víc.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji její hodnocení **dobře**.

28. ledna 2010

Mgr. Tomáš Holeček, Ph.D.